

מאורות השבת

פרשת תזריע

עורך: הרב סתיו א.

מאור הפרשה | מאור הדרשה | מאור המחשבה | מאור המנורה | מאור הבית | מאור ההלכה

מאור הדרשה

להחיות חיים

"וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה, מֵאָה שָׁנָה, וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵי שָׁנִים, שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה." (כג, א)
אומר רש"י: כולן שוין לטובה.

תמיד היה לה טוב!

מספר המדרש שכשרבי עקיבא היה דורש לרבים, והיה הקהל מתנמנם. הוא רצה לעורר אותם ואמר: "מה ראתה אסתר שתמלוך על 127 מדינות?..."

"אלא תבוא אסתר שהיתה נכדה של שרה שחייתה 127 שנה, ותמלוך על 127 מדינות!..."

מה הקשר?!

מה עשתה שרה בזה שהיא חייתה 127 שנה?!

מילא אם היית אומר לי ששרה הפרישה 127 זהובים לצדקה...

או שהיא אמרה 127 מזמורים או אולי שהיא צמה 127 תעניות.

אבל מדוע מפני שהיא חייתה 127 שנים, הנכדה זכתה למלוך על 127 מדינות?!

מה המעלה בזה שהיא חייתה?!

זה בכלל לא בידיים שלה, היא לא עשתה בשביל זה כלום!...

ובאמת, אין לנו מושג קלוש באמהות הקדושות, אבל אחרי שרבקה ראתה מה יצא מהנשים של עשו, "ותאמר רבקה אל יצחק, קצתי בחיי מפני בנות חת, אם לוקח יעקב אשה מבנות חת, למה לי חיים?!"

רבקה כה סבלה מהכלות שלה, עד שהיא מאסה בחיים...

המשך בעמוד 2

מאור הפרשה

ר' אבשלום ח.

עקידת שרה

אם ימיה של שרה תמימים איך מתה לכאורה בהפתעה?

בפרשת העקידה כתוב "ויהי אחר הדברים האלה..." **הגמרא** (סנהדרין פט) **אומרת** אחר דבריו של שטן, שהיה מקטרג ואומר, מכל סעודה שעשה אברהם, לא הקריב לפניך פר אחד או איל אחד, אמר לו, כלום עשה אלא בשביל בנו, אילו הייתי אומר לו זבח אותו לפני, לא היה מעכב. זה לא נקרא אחר הדברים, יצחק נעקד בגיל שלושים ושבע, למה המתין הקב"ה?

המהר"י אסאד אומר: לפי שידע הקב"ה שמכח העקידה תמות שרה, ועדיין לא הגיע זמן מיתתה, וכדי שלא תמות בטרם עת, האריך והמתין עם נסיון העקידה שלושים וחמש שנה מהמשתה, ביום הגמל את יצחק. וזהו שפירש רש"י שהקב"ה רוצה שיהיו שנותיהם תמימים ולא יחסר מימי חייהם אפילו רגע אחד, לזה המתין שלושים וחמש שנה, כדי להשלים שנותיה של שרה.

לפי המדרשים שיצחק סיפר לה או אפילו השטן בדמות יצחק, אם כן, למה בכלל מתה? הרי הוא לפניו... חי..

המדרש (לך לך מד) **אומר:** אמר לפניו, רבש"ע אם עתיד אני להעמיד בנים להכעיסך, מוטב לי ואני הולך עירי. אברהם לא רוצה סתם בן, הוא מתפלל על בנים צדיקים וישרים, "מה תתן לי" הכוונה: איזה בנים תתן לי, אומר לו הקב"ה, ככוכבי השמים, עושים רצון קונם.

"ותהר ותלד שרה לאברהם בן" "ויקרא אברהם שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה", התורה מייחסת את ההולדה לאברהם, "מי מילל לאברהם הניקה בנים שרה" שרה אפילו מתפעלת מהניסים שנעשו כביכול רק לאברהם, לא לה. כל חייה של שרה מוקדשים לקיים את

"ויהיו חיי שרה... המדרש אומר: (תהלים לז) "יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה", כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים, בת ק' כבת כ' לחטא... דבר אחר, "ימי תמימים" זו שרה, שהיתה תמימה במעשיה. שרה אמנו תמימה במעשיה, שלמות של מידות והקב"ה ממלא שנותיה.

התנחומא (וירא) **אומר:** "וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את יצחק בנו". אמר לו: אבא, לא תודיע את אמי כשהיא עומדת על הבור או כשהיא עומדת על הגג, שמא תפיל את עצמה ותמות... וכיון ששלח ידו לקחתה, יצאה בת קול ואמרה לו מן השמים: "אל תשלח ידך אל הנער" ואילולי כן כבר היה נשחט. באותה שעה הלך השטן אצל שרה ונזדמן לה כדמות יצחק. כיון שראתה אותו אמרה לו: בני, מה עשה לך אביך? אמר לה: נטלני אבי והעלני הרים והורידני בקעות והעלני לראש הר אחד ובנה מזבח וסדר המערכה והעריך את העצים ועקד אותי על גבי המזבח ולקח את הסכין לשחטני. ואילולי שאמר לו הקב"ה: אל תשלח ידך אל הנער כבר הייתי נשחט. לא הספיק לגמור את הדבר עד שיצאה נשמתה.

הפסיקתא דרב כהנא (אחרי מות) מביא שיצחק הוא שמספר לשרה, וכיון שבא אצל אמו, אמרה לו בני, מה עשה לך אביך אמר לה... נטלני ונטל את הסכין בידו לשחטני. אילולי שאמר לו הקב"ה אל תשלח ידך אל הנער, כבר הייתי שחוט. אמרה לו ווי לך ברא דעלובתא [בן העלובה]. אילולי שאמר הקב"ה: אל תשלח ידך אל הנער, כבר היית שחוט. לא הספיקה לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתה.

המשך בעמוד 4

נא לשמור על קדושת הגליון

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת רבי שמריהו יוסף חיים בן רבי יעקב ישראל זללה"ה

מאור המחשבה

ר' סתיו א.

הציץ ונפגע

למה גברים סקרנים? ובכן, הגברים מצווים ללמוד תורה. אשר על כן, קיבלו מהבורא ית' כלי עבודה שנקרא 'סקרנות', שאין לימוד אלא מתוך סקרנות..

אמרו חז"ל (גטין מג.) אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן. ומה הקשר בין הסקרנות לבין הכשלון? ובכן, הכישלון הוא מציאות של חוסר.. חוסר בחכמה, בדעת, בתבונה.. וכאשר יש חוסר, ממילא ניתן למלא. בדיוק כמו כוס מים.. שכן כוס מלאה שוב לא תוכל להתמלא, ולעומתה כוס ריקה, אפילו במשהו, כן יכולה.

ממילא, כשאדם סקרן, הוא שואל שאלה, זה אומר שחסר לו מידע, הוא חסר. והוא נכון להתמלא.

ולמעשה, כדי להצליח בלימוד, צריך למלא חוסר. וזאת על ידי הסקרנות. שהסקרנות היא הצורך בלראות ולהבין דבר שהוא מוסתר מאיתנו (ולכן לא ידענו אותו).

התורה היא חכמה מוצפנת, דבר של סוד. ואלמלא התורה שבע"פ, כלל לא היה ניתן להבין את התורה שבכתב. וכמו שהיא מוסתרת, כך גם יש לפעול פעולה לכיסויה, קרי, הטמנתה בבית עץ שהיא נמצאת בו (אצל עדות המזרח) או לחילופין, בפרוכת שעוטפת אותה (אצל עדות אשכנז). ולאחר שיוסר הכיסוי, מיד נרצה לראות מה יש בה. לפי שהגברים קיבלו את כלי הסקרנות כדי למלא את חובתם זו.

ידוע שהתורה נקראת 'אשת חיל'. ועל אישה נאמר 'כל כבודה בת מלך פנימה'. אומרים רבותינו בספרים הקדושים שהדבקות בתורה והתאוהו היא באים מאותו שורש רוחני. ולפי מה שזכרנו לעיל, חוסר בצניעות, גורם לגבר להסתקן. אין להימלט. שזה תפקידו של הגבר בעולם. ממילא אפשר להבין מאוד אפוא כי מי שלא מנצל את ייעודו כראוי בתורה, נופל בתאוהו ההיא, מי יותר ומי פחות, ודבר זה כבר תלוי ברחמי שמיים.

מאור הדרשה המשך מעמוד 1

בעיר שנולדתי היה יהודי שהיה מוכן לשלם לי אלפי רובלים רק כדי לראות אותי, ואתה מבקש ממני חיזוק?!"

היהודי השתומם... ה'סנדלר' הרי ידוע כאדם ענו ושפל, אשר לא חש עצמו גבוה מעל שום בריה, אפילו לא מעל תולעת... איך יתכן שהוא מדבר בצורה כה גסה?!

לפני שה'סנדלר' קם ללכת לדרכו, הוא אמר ליהודי: "אני יודע מה אתה חושב לעצמך, אבל דע לך שלא הבנת אותי..."

בעיר שנולדתי היה יהודי עיור. הוא לא ראה כלום.

אותו יהודי היה מוכן לשלם אלפי רובלים רק כדי שיוכל לראות אותי... ואתה ברוך השם בריא וגם רואה, אז אתה רוצה ממני שאני אתן לך דבר חיזוק?!" עצם העובדה שאתה יכול לראות, היא לבדה צריכה לחזק אותך...!"

קוראים יקרים, גם אדם שנמצא עמוק בבוץ, אם יערוך מאזן ויעלה על כתב את כל הצרות שלו, אך ממול יעלה גם את כל הטובות שיש לו בחיים - הוא יראה שהמצב שלו לא כל כך גרוע כמו שהוא חשב.

וכמו שלומדים מהמעשה שאירע עם רבי זלמן בריזל, שהיה מתפרנס ממכירת כתיב חלב.

המצב בבית היה דחוק, וכמעט שלא היה כסף. יום אחד הוא לא הצליח למכור שום דבר, והוא ידע שבבית זה יכאב מאוד...

מה עשה? הוא לקח את המגבת של המקוה ועטף את הכתף שלו עם הזרוע כאילו כל היד שלו מגובסת...

כשהוא נכנס הביתה, הוא התחיל לגנוח ולזעוק, ומיד הרבנית עזבה את הכל ונגשה לשאול אותו מה קרה?

הוא התחיל לספר לה: "את יודעת שהדרך אל השוק היא כל כך תלולה, ש-ה' ישמור מה שיכול לקרות, אפשר לשבור את כל העצמות..."

ואת יודעת שגם צריך להביא כסף הביתה... "מה מעניין עכשיו הכסף? מה קרה לך?!" הכל בסדר?!"

הוריד רבי זלמן את המגבת ואמר לה: "ברוך ה' לא קרה שום דבר, אני בריא ושלם, אבל... כסף לא נכנס..."

ובכן רבותי, מי שיודע את הסוד של חיי שרה, ודאי יודע את היסוד 'איך להחיות את החיים...!" (אפריון שלמה)

ועוד יותר מזה, אם יעקב יקח גם הוא אישה מהבנות הללו, היא תגיע למצב של "למה לי חיים?!" לא רוצה לחיות!

וכשרחל אמנו רואה שאחותה יולדת, "ותאמר אל יעקב הבה לי בנים, ואם אין מתה אנכי!" גם רחל הגיעה למצב של 'מוות'...

אבל לשרה, לא היו בנים, היא עברה את פרעה ואת אבימלך, את הגר ואת ישמעאל, ובכל זאת, היא אף פעם לא הגיעה למצב של 'למה לי חיים?!" היא אף פעם לא הייתה במצב של 'מתה אנכי'!

היא קיבלה את הכל באהבה, תמיד חיוך על הפנים, לא משנה מה שעבר עליה - היא תמיד חיה!

החיות שלה זו המעלה שלה - לכן כנגד 127 שנים של חיות, אסתר זכתה למלוך על 127 מדינות... כולן שוין לטובה!

ואיך מגיעים לדרגה כזו, אתם שואלים? איך מכניסים חיות לחיים...?"

ובכן, כלל ידוע הוא בדיני ברכות - "על הכל, אם בירך 'שהכל', יצא".

ובצורה מושאלת, אם אדם מברך על הצרות שלו 'שהכל נהיה בדברו', כלומר, באמונה.. יצא! אין כמו אמירת תודה להוציא את הצרה!

ומסופר על ה'סנדלר' שהיה צדיק נסתר בעל מידות נעלות.

לאחר שנתפרסם ונתגלה לציבור, באיזו פעם אחת כשהלך לחתונה, ראו אותו נכנס לאולם, כל האורחים קמו לכבודו וקיבלו את פניו בשירות ותשבחות. באותה חתונה, ישב יהודי פשוט, וכשראה את ה'סנדלר' מתקרב אל שולחנו, מיד נעמד על מקומו.

לא פחות ולא יותר ה'סנדלר' התיישב ממש על ידו.

אותו יהודי התבייש והרגיש קצת אי נוחות, אך לאחר כמה דקות הוא החליט לפנות אל ה'סנדלר'...

"רצייתי לשאול, אם כבר הרב יושב כאן לידי, אולי הוא יוכל להגיד לי דבר חיזוק...?"

ה'סנדלר' לא עונה לו.

'טוב', ישב היהודי בליבו, 'נראה שאין לרב מה להגיד, או שאולי הוא לא שמע...'

לאחר כמה דקות, שוב פנה היהודי אל הרב וביקש שיאמר לו דבר חיזוק.

אמר לו ה'סנדלר': "אתה מבקש שאני אגיד לך דבר חיזוק?!"

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

מאור הבית

המנחה שלך להשם!

"וַיֵּצֵא יַצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לְפָנוֹת עָרְב וַיֵּשֶׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה גַמְלִים בָּאִים." (בראשית כד, סג)

כידוע, יצחק אבינו תיקן את תפילת מנחה, שנאמר "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב..." ואין שיחה אלא תפילה.

מנחה היא מתנה, וזמנה של תפילת מנחה היא באמצע היום, כאשר אנו טרודים ושקועים בשגרת יומינו, בעיסוקינו, בזמן הכי פחות נח, אנו עוצרים לרגע ומביאים מתנה לקב"ה.

דווקא בגלל שזהו זמן שהכי קשה לנו, יש לזמן הזה כח לפעול ישועות, כמו בכל דבר שקשה לבצע אותו ואנחנו בכל זאת מבצעים מתוך מסירות נפש, ממילא, כך הישועה הגדולה, שלה אנו מצפים, תגיע בעז"ה.

ואע"פ שאת לא מחוייבת בכל תפילות היום, כי את מטופלת בילדים וכן גם בבעל.. והעיסוקים שלך שלא נגמרים.. ובאמת איך אפשר להכניס תפילות ועוד את תפילת מנחה בשיא הלחץ והמרתון של היום. את עסוקה וטרודה בעבודה, במטבח, עם הכביסות, מקלחות, שיעורי בית, משחק, סיפור, התייחסות לבעלך... וזה לא נגמר.. אז דווקא בתוך סיר הלחץ הזה יש לך כח לשוח בפני הקב"ה ולדבר איתו במילים שלך, לשפוך את ליבך, לגלות לו את סודותיך, את הקשיים שלך, את הרגעים השמחים שלך, לשתף אותו בכל מה שעובר עלייך, להודות לו ולבקש ממנו. תוך כדי- השטיפה, רחיצת הכלים, קיפול הכביסה... את מדברת עם הקב"ה. את זה הוא רוצה ולזה הוא משוע. לתפילה הזו, לשיח הזה יש כח עצום לפעול ישועות. את מראה לו [ובעיקר לעצמך] כמה הוא חשוב לך, וכמה את לא שוכחת אותו עם כל הטרדות, ומשוחחת איתו, מתפללת אליו ומראה לו [ובעיקר לעצמך] שרק הוא יכול להושיע אותך, שאת סומכת עליו ובוטחת בו.

אל תצטערי שאת לא מצליחה להתפלל מתוך סידור את תפילות היום, את לא חייבת, כי בדרכי תפילה זו באה על חשבון בעלך והכנות כל צרכיו, וכן על חשבון ילדייך שצריכים אותך.

זכרי, כשבעלך מגיע הביתה והארוחה מוכנה ואת יושבת איתו, זו הסיבה שהתפילה שלך תתקבל!

העשייה שלך, הטיפול בבני ביתך הם הברכות לכל הישועות.

תפני לקב"ה תוך כדי העשייה הוא מחכה לשיחתך, לתפילתך, למנחתך.

מאחלת לך את כל הישועות, אכ"ר!

מאור המנורה

מנורת המאור פרק פד

חובות בגידול הבן

בארבעה מקומות (בראשית) הזהירה התורה על מצוות פריה ורביה. ותנן ביבמות (סא:), בית הלל אומרים, לא יבטל אדם מפריה ורביה, אלא אם כן יש לו זכר ונקבה. ואמרינן (שם סב:), היו לו בנים ומתו, רב הונא אמר, קיים פריה ורביה. ורבי יוחנן אמר, לא קיים. וההלכה כרבי יוחנן.

לפיכך, ישתדל אדם בכל יכולתו לגדל את בנו, כדי לקיים מצוות פריה ורביה. ויותר על בן זכר, כדי לסלק ממנו עבירה. כמו שאמרו בגמרא (ב"ב קטז:), אמר רבי יוחנן משום רשב"י, כל שאינו מניח בן זכר ליורשו, הקב"ה מעלה עליו עברה. שכתוב (במדבר) 'איש כי ימות ובן אין לו והעברתם', וכתוב (צפניה) 'יום עברה היום ההוא'.

כתיב (מלכים א) 'והדד שמע במצרים כי שכב דוד עם אבותיו וכי מת יואב שר הצבא', דרש רבי פנחס בר חמא, מפני מה נאמרה בודד **שכיבה**, וביואב נאמרה בו **מיתנה**? דוד שהניח בן כמותו, נאמרה בו שכיבה. יואב שלא הניח בן כמותו, נאמרה בו מיתנה.

על כן, יש לו לאדם לעשות כל יכולתו, לגדל את בנו ולהרחיקו מן המקרים, ולהדריכו בדרך ישרה, וללמדו תורה, ולהשיאו אשה, וללמדו אומנות לפרנסתו. כמו שאומרת הגמרא (קידושין כט:). תנו רבנן, האב חייב בבנו למולו, ולפדותו, וללמדו תורה, ולהשיאו אשה, וללמדו אומנות. ויש אומרים, אף להשיטו בנהר. רבי יהודה אומר, כל שאינו מלמד את בנו אומנות, כאילו מלמדו ליסטות.

והאמנות הטוב ללמד האדם את בנו, הוא תלמוד תורה, שהוא פרנסתו בעולם הזה ומקיימתו לעולם הבא. כדאיתא בגמרא (שם פב:), אמר רבי נהוראי, מניח אני כל אומנויות שבעולם, ואיני מלמד את בני אלא תורה, שיהו אוכלין שכר עמלן בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא.

לפי שכל אומנויות שבעולם, אינם עומדים לו לאדם אלא בנערותו ובזמן שכוחו עליו. אבל נפל לידי חולי או למכה של יסורים או נכנס לזקנה, אינו יכול לעמוד במלאכתו, נמצא מת מרעב. אבל התורה אינה כן, אלא מגדלתו ומשמרתו מכל רע בנערותו, ונותנת לו אחרית ותקווה בזקנותו. ולא עוד, אלא שהקב"ה מחבב את הצדיקים בזקנותם יותר מבנעוריהם, שנאמר (תהלים) 'עוד ינובון בשיבה'.

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

מאור הפרשה המשך מעמוד 1

ותזוח עליו דעתו ותטרף. הקב"ה לא מפתיע את אברהם אלא מרגיל אותו לאט לנסיון העקידה, שאם לא כן, היתה דעתו נטרפת עליו.

אמר אברהם לשטן, פספסת, אני כבר לא יודע למה להאמין.. לשקר שלך או לאמת שלך.. אצל שרה השטן בא ישר. אמר לה, כמעט ולא נשחט, לא עמד ליבה ופרחה נשמתה, לאברהם היה עוד ספקות בדברי השטן, לכן לא התרגש.

"ויהיו חיי שרה" מסכם השפתי כהן: המדרש אומר, שע"י בשורת העקידה שבא השטן ובישרה, פרחה נשמתה ומתה. יש לשאול, אדרבה היה לה לשמוח שמחה גדולה שנתקרב בנה ובחר בו ה', בפרט ששרה אין דעתה כשאר הנשים שהם קלות, ושרה אמנו, אברהם היה טפל לה בנבואה. אם כן, היה לה לשמות. האמוריים הארורים מקריבים בניהם לע"א בשמחה, בתופים ומחולות מוליכין אותו לישראל.. אלא סוד העניין הוא, ששרה היא חוה ונתקנה, ולזה נקראת שרי, שמחל לה הקב"ה מעשיה, כמו שרי ליה מאריה, וכשראתה השטן פחדה שמא בא להסיתה ולא תוכל לעמוד כנגדו ולדורות ח"ו מיתת עוה"ב, כי חוה ראשונה גרמה מיתת עוה"ז, ומרוב הפחד שנרשם בה כשראתה אותו, מתה. ולמאן דאמר הפילה עצמה, הוא שאמרה אל השטן אין לך יכולת אלא על הגוף לא על הנשמה הילך הגוף ופרחה הנשמה..

שרה אימנו כל חייה שלמים, כי כל חייה היו עקידה ליעוד חייו של אברהם בעלה הגדול, שותפה בעשיית הנפשות (שרה מגיירת את הנשים), שותפה בארגון החסד (לשי ועשי עוגות), ואמא גדולה ליצחק, לקיום עולמו הרוחני של בנה (גרש את בן האמה). כשחשבה שלא מילאה את ייעודה, עקדה עצמה ופרחה נשמתה. **שבת שלום!**

חזונו של אברהם, 'בן ממשיך', שיקים לאברהם דור ישרים "ממלכת כהנים וגוי קדוש". כשרואה שרה את יצחק עד שלא נשחט, אם כן, הקרבן עולה לא הגיע ליעודו.. פרחה נשמתה..

מבאר התפארת יונתן: לשרה היה חשש שיהיה בזה גם חילול ה' גדול, שהבריות יגידו מאבימלך נתעברה, לכן, אפילו כשסיפר יצחק בעצמו או השטן בדמותו, הדאגה שלה נשארה. לכן "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה", צריך להיות הבכי ולאחר מכן ההספד? **אלא המדרש אומר,** מהיכן בא? מקבורת תרח אביו, אם קודם היה בכי, היו אומרים, בכה על תרח והיא לא צדקת. **מוסיף המדרש:** מהר המוריה בא, הספד עושים רק לאדם כשר. בירבעם כתוב "ולא יספדו לו", ספד אברהם לשרה, לומר צדקת הייתה. הגעתי מהר המוריה, שם עקדת את בנה לעולה, היא לא נטמאה מאבימלך.

הגמרא (סנהדרין פט) אומרת: אברהם הולך לעקידה, קדמו שטן לדרך, אמר לאברהם "הנסה דבר אליך.. הנה יסרת רבים וידיים רפות תחזק.. כי עתה תבא אליך ותלא", לא יכול להיות שזה ניסיון.. הדרכת רבים שלא יכשלו ועכשיו אתה הולך לעשות מעשה כזה (?), אמר לו אברהם, אני בתומי אלך. אמר לו, הלא יראתך כסלתך. אמר לו, זכר נא מי הוא נקי אבד. כיון דחזא דלא קא שמיע ליה, אמר ליה, ואלי דבר יגונב, כך שמעתי מאחורי הפרגוד, השה לעולה ואין יצחק לעולה. אמר לו, כך עונשו של בדאי, שאפילו אמר אמת, אין שומעין לו.

אברהם שומע שודאי לא ישחט יצחק ואברהם לא פרחה נשמתו.. שרה שגדולה בנביאות איך לא עמדה בשמועה הזו?

כתוב בפרשת העקידה "את בנך את יחיך אשר אהבת את יצחק", **ורש"י שואל:** למה לא גילה לו מתחילה, כדי שלא לערבבו פתאום

מאור ההלכה

מתוך 'קיצור הלכות ומנהגים - הלכות שבת' המצורף לספר שתילי זיתים הלכות שבת

רנז - רנט

הלכות הטמנה

ג וכן מן הדין היה מותר להטמין בדבר שאינו מוסיף הבל, אפילו בשבת עצמה. אבל אסרו חכמים משום גזירה שמא ימצא בשבת את התבשיל שהוא צונן, וירתיח אותו על האש. לפיכך עשו חכמים הרחקה יתירה, ואסרו להטמין בשבת אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל (שו"ע סימן רנז ס"ג, ושת"ז שם סק"ב). ויש שאסרו משום גזירה שמא יטמין ברמץ, דהיינו אפר חם. ואף על פי שהרמץ אינו מוסיף הבל, מכל מקום אסרו מחשש שמא תהיה ברמץ גחלת אש קטנה, ויחתה בגחלים בשבת. וגם זוהי הרחקה יתירה שעשו חכמים (עיין בפיהמ"ש להרמב"ם שבת פ"ד מ"א, ובחיבורו פ"ד הל"ד):

ד מי שעבר והטמין תבשיל מבעוד יום בדבר המוסיף הבל, אם התבשיל מצטמק ורע לו, לא נאסר, אף שלכתחילה אין לעשות כן. אבל אם על ידי הטמנה הזאת התבשיל הצטמק ויפה לו, או שהיה צונן והתחמם, נאסר אפילו בדיעבד, ואפילו אם עשה כך בשוגג [ב] (שו"ע סימן רנז ס"א, ושת"ז שם סק"ד וסק"ה) [ג]:

[ג] צ"ע לדעת הרמב"ם פכ"ג הל"ח. ועוד מקומות. שאיסור דרבנן בשבת לא נאסר בדיעבד. אם מודה שהחמירו בהטמנה לאסור אפילו בדיעבד. דאפשר שהחמירו בהטמנה. היינו שאין לעשות כן לכתחילה. אבל אם עשה אינו נאסר. ועיין ביאור הלכה סימן שיח ס"א ד"ה המבשל:

[ב] ואף שלענין שהייה. אם שכח והשהה תבשיל שנתבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו מותר (כדלעיל סימן רג סעיף א). בהטמנה מחמירין יותר משהייה. שת"ז וז"ר סק"ד:

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

